

Forskerforbundets studentpolitikk

Innhold

Innledning	2
Studiefinansiering	2
Studentvelferd	3
Psykisk helse	3
Studentboliger	3
Likestilling og mangfold	4
Studentdemokrati og medbestemmelse.....	4
Lærings- og arbeidsmiljø	4
Læringsmiljø	4
Arbeidsmiljø.....	5
Digitalisering og KI	5
Kvalitet i høyere utdanning.....	5
Verdsetting av utdanningsfaglig kompetanse	7
Fra studieliv til god karrierevei.....	7

Innledning

Lik rett til utdanning er et grunnleggende prinsipp i utdanning i Norge. Utdanning, forskning og kompetanse er de viktigste innsatsfaktorene for verdiskaping i Norge, og helt nødvendig for å opprettholde og videreutvikle demokratiet og velferdssamfunnet. Et høyt utdanningsnivå i befolkningen har betydning for den økonomiske veksten, samtidig som det gjør arbeidsstyrken mer produktiv og omstillingsdyktig. For Norge er det avgjørende at universitetene og høyskolene leverer kunnskap av høy kvalitet og gode kandidater til samfunnet.

Akademisk frihet er en forutsetning for studier og forskning. Universitetene er en sentral arena for samfunnsdebatt og kritisk diskusjon. Uavhengig av studieretning eller fremtidig yrke trengs det kontinuerlig arbeid for akademisk frihet i Norge og internasjonalt.

Forskerforbundet Student er opptatt av kvaliteten i høyere utdanning og at studentene ivaretas på en god måte. Dagens studenter representerer framtidens høyere utdannede arbeidstakere, og deres erfaringer fra høyere utdanning er viktige for utviklingen i Norge. Forskerforbundet ønsker derfor å satse på studenter som en viktig del av medlemsmassen og la deres stemme bli hørt. Samarbeid, inkludering og dialog er en sentral del av fagforeningers praksis. Studentene er avhengig av universitetene, universitetene er avhengig av studentene. Sammen står vi sterkere.

Teksten er en sammenfatning av Forskerforbundets politikk som berører studenter, hentet fra verdiplattformen, arbeidsprogrammet, politiske dokumenter, høringsuttalelser og innspill fra studentutvalget og studentstyret.

Studiefinansiering

I Norge er det lik rett til utdanning, og offentlig høyere utdanning skal derfor være gratis for alle. Studiefinansieringen som tilbys må gjøre det mulig for alle å studere, uavhengig av livsfase og bakgrunn. God studiefinansiering er viktig for å sikre sosial mobilitet, god studieprogresjon og minst mulig frafall i høyere utdanning.

Studiefinansieringen må gjenspeile at studiene tilsvarer fulltidsstilling, uten at det er lagt opp til at fulltidsstudenter skal jobbe deltid i tillegg til studiene. Mangel på god studiefinansiering legger opp til sosiale forskjeller mellom studentene som har økonomisk støtte fra foreldre og de som ikke har det.

- Statlige studiestøtteordninger bør inkludere finansiering tilsvarende 1,5 G årlig fordelt på 11 måneder.
- Gratisprinsippet skal gjelde for alle. Dette må da også inkludere internasjonale studenter.
- Utgifter relatert til obligatoriske aktiviteter som f.eks praksis skal ikke dekkes av studentene selv, og må finansieres av stipend eller støtte fra deres fakultet.

Studentvelferd

God studentvelferd er en viktig for å kunne gi studentene den kvalitetsutdanningen de har rett på.

Psykisk helse

For å kunne ha en trygghet og god opplevelse under studiene er det kritisk å ha et godt psykisk helsetilbud. Det har blitt tydelig gjennom årene at studentene er en sårbar gruppe, hvor andelen som sliter psykisk er bekymringsverdig. SHoT-undersøkelsen viser til at 42% av studentene sliter med psykiske plager, hvorav 35% av plagene kan betegnes som alvorlig (SHoT-undersøkelsen, 2022).

- Det må gjøres en større satsning på forebyggende tiltak for å ivareta studentenes psykiske helse.
- Staten og institusjonene må ta ansvar for de underliggende problemene til økningen av psykiske helseplager, slik som generelt dårlige levekår på grunn av lav studiestøtte.

Studentboliger

En fortsatt økt satsning på studentboliger er en forutsetning for studenters trygghet og trivsel. Den nasjonale dekningsgraden angir hvor mange prosent av studenter som har mulighet til å bo i samskipnadsleide studentboliger, og er i 2024 på 14.9% (STUDENTBOLIGUNDERSØKELSEN 2024). Antallet studentboliger må samsvare med det økende antallet studenter, dersom vi skal kunne nå en nasjonal dekningsgrad på 20%.

- Det bør bygges flere studentboliger under studentsamskipnaden

Likestilling og mangfold

Tiltak som sikrer likestilling i akademia må også prioriteres. I akademia, som ellers i samfunnet, er det viktig med rollemodeller på de studier med underrepresenterte kjønn. Det er også viktig at akademiske institusjoner og profesjoner gjenspeiler kjønnsfordelingen i samfunnet generelt, på alle nivåer.

- Studenter skal ha rett til tilrettelegging, dersom de har behov for det.

Studentdemokrati og medbestemmelse

Det å være del av et fagmiljø har stor påvirkning på hvorvidt studenter fortsetter studiene eller faller fra. Institusjonene har derfor et ansvar for å bidra til utvikling av gode læringsmiljøer hvor studentene blir invitert med som fullverdige deltakere i sitt fagmiljø fra første studiedag.

- Studentene skal få veiledning og oppfølging underveis i studieløpet.
- Studentene skal ha mulighet til å systematisk evaluere studiene og påvirke sin utdanning.
- Utdanningsinstitusjonene skal legge til rette for studentpolitisk arbeid, og studentpolitisk arbeid skal være gyldig fravær.
- Institusjonene bør legge til rette for demokratid, f.eks. via innføring av felles demokratisk time

Lærings- og arbeidsmiljø

Trivsel er en viktig forutsetning for et godt lærings- og arbeidsmiljø.

Læringsmiljø

Institusjonens ledelse har et ansvar for å legge til rette for faglig samhandling mellom studenter og faglig ansatte. Studentene og ansatte har rett på et godt psykososialt læringsmiljø slik at begge parter får et godt utbytte ved sin institusjon.

Kvalitet i utdanningen henger sammen med tilgang til egnede undervisningslokaler, arbeidsplasser, bibliotekressurser, gode digitale løsninger og annen infrastruktur som fremmer læringsforholdene. Forskerforbundet mener at regjeringen må oppgradere undervisningsbygg og infrastruktur slik at læringsforholdene blir optimale.

29.

- Alle studiestedene skal ha et ordentlig varslingsystem
- Institusjonene skal legge opp til referansestudenter for evaluering av de enkelte emnene
- Uforstyrret veiledning mellom student og underviser
- Studentaktiv læring

Arbeidsmiljø

For at studentene skal få et godt utbytte av studiene er det viktig at de ansatte har gode arbeidsforhold. Et godt arbeidsmiljø innebærer tid til undervisning, veiledning og forskning, uten at de ansatte må utføre oppgaver utenfor deres arbeidsbeskrivelse eller normale arbeidstid. Godt arbeidsmiljø for ansatte er en avgjørende komponent for kvalitet i utdanningen.

- For at studentene skal få et godt læringsmiljø, må FF sine dokumenter om arbeidsmiljø og arbeidsvilkår være oppfylt

Digitalisering og KI

Digitale verktøy skal ikke være en erstatning for fysisk undervisning og vurderingsformer.

Digitale verktøy er viktige for dagens undervisningspraksis, men skal ikke være en erstatning.

Konsekvent bruk av digitale plattformer, slik at det er forutsigbart og homogent for både studenter og ansatte. Opplæring innen nye verktøy tar tid bort fra undervisning og læring.

Vi krever nasjonale retningslinjer for bruk av KI. Reglene for bruk av KI må være konsekvent og forutsigbar for studentene å forholde seg til, slik at de kan bruke det på en hensiktsmessig måte.

Tillatte KI verktøy må være etiske og bruke med hensyn til de ulike disiplinene og hvilke begrensinger det vil medføre.

Forskerforbundet Student mener:

- Digitale løsninger til utdanning skal være mer tilgjengelig, men skal ikke gå på bekostning av ordinære fysiske studier.

Kvalitet i høyere utdanning

At institusjonene får midler etter antall avlagte studiepoeng har ført til et overopptak av studenter som går på bekostning av kvaliteten i undervisningstilbudet. Det er derfor nødvendig å gjenopprette balansen mellom antall fullfinansierte studieplasser i grunnbevilgningene og det

faktiske studentantallet på institusjonene. Forskerforbundet Student mener insentivordningen må endres fra å premiere kvantitet til å premiere kvalitet i gjennomføringen.

Et hovedmål for Forskerforbundet Student er at basisbevilgningene til utdanning må styrkes. Økte grunnbevilgninger vil gi større langsiktighet og forutsigbarhet i arbeidet for bedre undervisningskvalitet og studentoppfølging.

Høyere utdanning skal bidra til god samfunnsutvikling, og forutsigbare nasjonale rammer er en viktig faktor for å sikre likeverdige utdanningstilbud av høy kvalitet. Det er viktig at strukturelle og organisatoriske endringer i universitets- og høyskolesektoren ikke går på bekostning av kvalitet i høyere utdanning.

Forskerforbundet Student mener at for å kvalitetssikre av karaktersetting, er bruk av eksterne sensorer et riktig steg for å oppnå dette. Det må være forutsigbare og like krav imellom universitetene og høyskolene, da spesielt i forhold til regelverk rundt bruk av KI og praksiser rundt selvplagiering. Pålegg om og bevilgninger til økt bruk av ekstern sensur er også et tiltak for å hindre kvalitetsforskjeller og karakternivåforskjeller mellom institusjonene.

- Tverrfaglighet som kvalitetskriterium og valgmulighet
- Høyere utdanning skal inneha høy kvalitet og godt faglig innhold. Det er viktig at institusjonene er internasjonalt orienterte og forskningsbaserte, slik universitets- og høyskoleloven § 2.1 tilsier.
- Flere administrative ansatte, slik at underviserne har tid til å fokusere på å holde seg faglig oppdatert, og

Forskerforbundet Student vil arbeide for at universiteter og høyskoler får den finansieringen som kreves slik at underviserne kan holde en høy kvalitet på undervisningen, få mer tid til faglig oppdatering, og færre arbeidsoppgaver som tidligere har blitt pålagt dem grunnet besparinger.

Verdsetting av utdanningsfaglig kompetanse

Utdanningskvalitet sikres ved at undervisning er et verdsatt og prioritert arbeidsområde for vitenskapelige ansatte i universitets- og høyskolesektoren.

NOKUTs underviserundersøkelse (2016) viser at også undervisere i høyere utdanning selv har en oppfatning av at studentaktivitet og tett oppfølging er suksessfaktorer. Å løfte studiekvaliteten ytterligere krever konkrete satsinger som frigjør tid til undervisning og tilrettelegger for studentnære undervisningsformer, oppfølging og dialog.

- Heller sette krav om pedagogisk kompetanse?
- Øke antallet dosenter, ettersom de har større fokus på utdanning
- Høyere lønn for universitetslektorer, de må kompenseres for deres kompetanse

Som ledd i oppfølging av reformen, mener Forskerforbundet Student at Kunnskapsdepartementet må initiere en ny utredning om arbeidsvilkårene i akademia, og hvordan disse bidrar til eller hemmer studiekvalitet. Det finnes heller ingen nasjonale krav til hva pedagogisk kompetanse er eller skal være, og institusjonene bestemmer selv hvordan undervisningsarbeid vektlegges.

Kravet til pedagogisk kompetanse bør formaliseres i større grad enn i dag.

- Høyere verdsetting av undervisningskompetanse
- Krav til pedagogisk kompetanse
- Ny utredning om arbeidsvilkår i akademia
- Satsing på økt kompetanse og kapasitet blant de administrative ansatte ved universitetene og høyskolene

Fra studieliv til god karrierevei

Forskerforbundet Student ønsker at studentene skal ha flere muligheter tidligere til å kunne være involverte i forskningsprosjekt. Det er viktig å skape interesse og kjennskap til forskning, noe som vil inspirere flere til å kunne etterstrebe en forskerkarriere.

29.

Tiltak som utveksling og internasjonalisering kan bidra til å sikre global konkurransedyktighet, og arbeidstakere og studenter med internasjonal kunnskap og erfaring fra hele verden.

Institusjonene burde ha nærmere kontakt med nærmiljøet og karrieremulighetene til studentene, slik at de kan få veiledning som samsvarer med det gjeldende arbeidsmarkedet og ønsket kompetanse.

- Kreve eksterne sensorer
- Bedre involvering av studenter i forskningsaktiviteter
- Hindre kvalitetsforskjeller mellom institusjonene ved å ha like vurderingskriterier på nasjonalt basis
- Bedre muligheter for karriereveiledning
- Gjeninnføre gratisprinsippet for internasjonale studenter utenfor Europa.

Nye referanser 2024-versjonen

[Studentboligundersøkelsen](#) 2024